నిజానిజాలు

అసలే ఊరు కొత్త. దానికితోడు విసిరేసినట్లుగా ఇక్కడో ఇల్లూ అక్కడో ఇల్లూ- మధ్యమధ్య పెద్ద పెద్ద ఖాళీస్థలాలూను. ఆ స్థలాల్లో రాత్రిళ్ళు చూస్తే మఠం వేసుకుని కూచున్న మహారాక్షసులులాగ కనిపించే రక్కీస పొదలూ, శివం ఎక్కి తలలు ఆడిస్తున్న భూతాల్లా అనిపించే తుమ్మచెట్లూ. ఇలా ఎదిగీ ఎదగని ఆ పేటకి ఓ పక్క రైల్వేలైనూ, మరో పక్క నల్లని తారురోడ్డూ - సాధారణంగా సందడి ఏం చెయ్యకుండా పెద్ద తాచులులా పరుకొని ఉంది, కాపలా కాస్తున్నాయా అన్నట్లు తక్కిన రెండుపక్కలా పేటని బాగా ఆనుకొని చాలా దూరందాకా పరుచుకొని, ఖాళీగా కనిపిస్తున్న పెద్దమైదానం నిద్దరోతూంటే, దాని వీపుమీద కూచుని రాత్రి రాజ్యాన్ని పాలిస్తూన్న బ్రహ్మరాక్షసుడా అనిపించేటంతటి పెద్ద జువ్విచెట్టూ - విరబోసికొన్న దాని జడల సందుల్లోంచి పడిన మసక వెలుతుర్లో నవ్వుతూ కూచున్న భయంకరసత్యంలా పెద్ద దిగుడుబావి. చూసేసరికి ఒళ్ళు జలదరించి ఒణుకుపుట్టింది.

నాకు భయంతో మొదటిరోజు రాత్రి నిద్దరపట్టలేదు. చూసిచూసి ఇలాంటి చోట రూమ్ తీసుకున్నా నేమిటా అనుకున్నా. నాకు ముందిక్కడ పనిచేసినావిడ ఈ రూమ్‌లోనే ఉండట మరి. ఎలా ఉందో! అయినా, నాకు నచ్చిన రూమ్ నేను చూసుకోవాలి కాని నౌకరుగాడిని చూడమనడమేమిటి? ఇదిగో, ఇలాంటిది చూశాడు ప్చ్ - ఈ రోజుల్లో నౌఖరు గాళ్ళకి బొత్తిగా బాధ్యతేం మొయ్యడం లేదు. వాళ్ళు పెద్ద పెద్ద రెవిన్యూ ఆఫీసర్లనే లెక్కచెయ్యడం లేదు. అటువంటప్పుడు ఓ 'వుమన్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీస'రంటే ఒక లెఖ్ఖా? ఏవేనా అంటే "ఏంచెయ్యమంటారు? ఇంతకంటే మంచి రూమ్‌లు లేవు - నచ్చకపోతే మీరే ఇంకోటి చూసుకోండి. నన్ను చూడమంటే నావల్లకాదు. అయినా, రూమ్ చూడడం నా డ్యూటీకాదు" అని చటుక్కున మొహంమీద అనేసేలాగ ఉన్నాడు. సరే - సంక్రాంతి వెళ్ళేదాకా ఇందులో ఎలాగో అలాగ కాలక్షేపం చేద్దాం. ఈ లోగా ఇంకో మంచి రూమ్‌కోసం వెతికి అందులోకి మారవచ్చు. సంక్రాంతి

అంటే ఎంత? ఇవాళ నెలపట్టాను కదా! ఇంక ఒక్కనెల....అంటే సరిగ్గా ముప్పై రోజులు.

ఇలా ఆలోచించుకుంటూ బయట గట్టిగా గాలివేసి చెట్ల ఆకులు చప్పుడైనప్పుడల్లా, గబ్బిలమో, గుడ్లగూబో అరిచినప్పుడల్లా ఉలిక్కిపడుతూ, అపరిమితమైన భయంతో, అవ్యక్తమైన అస్థిమితంతో నిద్రలేకుండా ఆ రాత్రి తెల్లవార్లూ మంచం మీద అటూ ఇటూ దొర్లుతూనే ఉన్నాను.

దూరం నుంచి కోడికూత వినిపించి లేచి లైటు వేశాను. వాచీ చూసుకుంటే నాలుగయింది. ఇంకా గంట గంటన్నరకి కాని తెల్లారదు. పడుకుందాం అంటే నిద్రపట్టడం లేదు. ఏమీతోచక గదిలో అటూ ఇటూ పచార్లు చేయసాగాను. ఇంతలో తెల్లారగట్ల వెళ్ళే ఎక్స్ప్రెస్ కాబోలు ఉలిక్కిపడేలాగ పెద్ద కూత కూసింది. మహావేగంతో పోయే ఆ రైలుని చూడాలనిపించింది. భయం వల్ల పడుకోబోయేటప్పుడు వేసిన కిటికీ తలుపులు తెరిచాను. గట్టిగా కూస్తూ, చీకటిని చీల్చుకుంటూ విపరీతమైన వేగంతో పోతోంది రైలు. మధ్యమధ్య ఇళ్ళూ చెట్లూ అడ్డువచ్చి ఇట్టే అదృశ్యం అయి, మళ్ళీ ఇట్టే కనిపిస్తూ వేగంగా కదిలిపోతున్నాయి రైలు పెట్టెలు. ఆ పెట్టెల్లోంచి కనిపిస్తూన్న దీపాలు కాంతి తోరణంలా కదిలిపోతూంటే, రెప్పవాల్చకుండా వాటికేసే చూస్తూ ఉండిపోయాను. కాస్సేపటికి దూర దూరాలకి పోయిన దీపాలు ఇంక కనిపించడం మానేశాయి. ముఖం ఇటు తిప్పానో లేదో కళ్ళు తిరుగుతున్నట్లనిపించింది. కదులుతూన్న రైలుని చూడడంవల్ల కాబోలు. గట్టిగా కళ్ళోసారి మూసుకొని ఒక్క క్షణం ఆగి మళ్ళీ తెరిచాను.

తెరిస్తే ఎదురుగా కాళీ స్థలం అవతల ఉన్న ఇంటి ముందు ఎవరో ఒంగుని ఉన్నట్లు ఆ మసకచీకట్లో అనిపించింది. కళ్ళోమారు నులుపుకొని మళ్ళీ చూశాను. గాలికి ఊగుతూన్న తుమ్మచెట్టుకొమ్మలు మధ్యమధ్య అడ్డు వస్తూన్నా సరిగానే కనిపిస్తోంది. పదహారు పదిహేడేళ్ళ అమ్మాయి, పరికిణీ కండువా వేసుకొని వాలు జడ భుజం మీంచి వాలి ముందుకు పడుతూంటే ఒంగుని చక్కగా ముగ్గులు పెడుతోంది. ఆ చుట్టుపక్కల ఇంకా ఎవరూ నిద్దర లేవలేదు. ఇంచక్కా ఆ అమ్మాయికి ఎంత శ్రద్ధో! తెల్లవారకుండా లేచి సంక్రాంతి ముగ్గు పెడుతూంది. ఆ అమ్మాయినీ, ఆ అమ్మాయి పెడుతూన్న ముగ్గునీ ఎంతసేపు చూసినా

చూడాలనిపించింది. సన్నని మెత్తని ఆ చేతుల్లోంచి జారి ముచ్చటైన రూపాలుగా ఆ ముగ్గు మారుతూంటే వింతగా చూస్తూ ఎంత సేపో అలా ఉండిపోయాను.

ఇంతలో ఆ ఇంటిప్రక్క ఇంటివారెవరో బయటికి వచ్చిన అలికిడి అయింది. చటుక్కున ముగ్గు పెడుతున్న ఈ అమ్మాయి తుమ్మచెట్టు నీడలోకి తప్పుకొంది. సిగ్గు కాబోలు! అవును, ఆ వయస్సులో అలాగే ఉంటుంది. ఎవరిని చూడడానికయినా సిగ్గే! నాలో నేను నవ్వుకొని కిటికీ తలుపులు నెమ్మదిగా దగ్గరికివేసి టేబిల్ దగ్గరికి వచ్చాను, ఆ రోజు ఆఫీసు కాగితాలు చూడడంకోసం. బాగా తెల్లారేక యథాలాపంగా చూస్తే కిటికీ సందులోంచి ఆ ఇంటివారి పని మనిషి కాబోలు కనిపించింది ఒత్తుగా కళ్ళాపు జల్లుతూ. అరే! తెల్లారగట్ల ఆ అమ్మాయి పెట్టిన ముగ్గు అంతా ఈ తెలివితక్కువ దానిది పాడు చేస్తోందే! కిటికీ తెరిచి చూద్దునుగదా, ఆ అందమైన ముగ్గు ఆనమాలే లేదు ఆ ముంగిటిలో!

ఆ తర్వాత నాలుగైదు రోజులదాకా, కొత్తగా చార్జి తీసుకున్న ఆఫీసు తాలూకు కాగితాలు చూసుకోవడం, అటు ఆఫీసులో తెమలక, ఇంటికి కూడా తీసుకువచ్చి అర్ధరాత్రి దాకా వాటితో కుస్తీపడుతూ ఉండడంవల్ల, ఆ ధ్యాసలో పడి ఆ వాతావరణాన్ని, తెల్లారగట్ల చూసిన ఆ అమ్మాయి సంగతినీ మరిచిపోయాను.

ఓ రోజు రాత్రి పన్నెండుగంటలదాకా ఆఫీసు కాగితాలు చూసుకొని, లైటు ఆర్పి కిటికీరెక్క ఒకటి తెరిచి పడుకుందాం అనుకుంటూ కిటికీదగ్గరికి వెళ్ళేటప్పటికి ఎదురుగా ఆ ఇంటి అరుగు చివరని కూచుని ఆ అమ్మాయి కనిపించింది. జరీ అంచు పట్టుపరికిణీ, తెల్లని సిల్కుపైట వేసుకుని ఏకాంతంగా కూర్చున్న ఆ అమ్మాయి మీద పల్చని వెన్నెల పడీ పడనట్లు పడుతోంది. పచ్చని అందమైన చేతిమీద ఎర్రని గాజులు మిలమిలా మెరుస్తున్నాయి. తల ఒంచుకుని కూర్చోవడంవల్ల ముఖం కనిపించడంలేదు కాని, తీర్చిదిద్దినట్లున్న ఆ అవయవాల్నీ, శరీరంలో తొణికిసలాడుతూన్న ఆ సౌందర్య లావణ్యాల్నీ చూస్తే ఆ అమ్మాయి చాలా అందమైన వ్యక్తిలాగే నాకు అనిపించింది.

కదలకుండా నిశ్చలంగా కూర్చున్న ఆ అమ్మాయిలో ఏదో దిగులూ మరేదో వేదనా గోచరించాయి. ఏ బాధా లేకపోతే అందరూ హాయిగా నిద్దర్లు పోతున్న ఈ సమయంలో ఒక్కత్తే వచ్చి అక్కడ ఎందుకు కూచుంటుంది? పాపం, ఆ అమ్మాయి బాధ ఏమిటో! ఉన్నట్టుండి నాకు ఆ అమ్మాయిమీద ఎంతో జాలి జనించింది. 'పాపం! అని నా మనస్సులో ఇలా అనుకున్నానో లేదో, నా మనస్సులో భావాన్ని కనిపెట్టి ఉలిక్కిపడినట్లు అలా కళ్ళెత్తి నా కిటికీవైపు చూసింది వెన్నెట్లో ఆమె కళ్ళూ, కళ్ళల్లోంచి బుగ్గలమీంచి కారుతూన్న కన్నీళ్ళూ మెరిశాయి. ఆ స్థితిలో తానుండగా, రహస్యంగా ఇక్కడ కిటికీలోంచి నేను తనని చూస్తున్నానని గమనిస్తే ఎంత బాధపడుతుందో! ఆఁ! ఆ భయం ఏంలేదు. నేను చీకట్లో ఉన్నానుగా? ఆమె కెలా కనిపిస్తాను? అనుకున్నా.

కాని, కనిపించే ఉంటాను. లేకపోతే తడబడే అడుగులతో అలా గోడ నీడలోకి తప్పుకోదు. మళ్ళీ కనిపిస్తుందేమోనని చాలా సేపటివరకు చూశాను - ఊహుఁ!

మర్నాడు ఆదివారం.

అయితే ఆఫీసు - తప్పితే రూమ్‌లో కూచుని ఏ పుస్తకమో చదువుకోవడం. ఇదితప్ప ఇంకోరకంగా కాలక్షేపం చేసుకోవడం అలవాటులేని నాకు. ఆ రోజున ఎందుకో పుస్తకం మీదికి దృష్టి పోలేదు. ఇంటివారైన ఆ పిన్నిగారితో కాసేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడదాం అంటే, వాళ్ళ ఆయన ఇంట్లో ఉండిపోయారు. అవిణ్ణి పిలిస్తే బాగుండదు పోనీ, ఆ అమ్మాయి కనిపిస్తుందేమో పిలిచి కాస్సేపు కబుర్లు చెబుదాం అని కిటికీతలుపు తెరిచి చూశాను. ఎంతసేపు చూసినా ఆ అమ్మాయి బైటికి వచ్చే జాడే కనిపించలేదు. ఏం తోచక తచ్చాడుడూ సాయంత్రందాకా ఆ కిటికీ దగ్గరే కాలక్షేపం చేశాను. ఆ అమ్మాయి తప్ప అంతా కనిపించారు. లోకంలో ఉన్న బాధలన్నీ తానే అనుభవిస్తూన్నట్లుగా సన్నగా, వయస్సుని మించిన వృద్ధాప్యంతో, పీక్కుపోయి ముడతలుపడిన ముఖంతో ఏభై ఏళ్ళయినా నిండని ఓ ముసలాయన - పుష్టిగా లావుగా ఉండి, చూపులోనూ నడకలోనూ కూడా ఓ రకమైన ఠీవి కనపరుస్తూ, కట్టుకున్న పల్చని గ్లాస్కో చీరతో పోటీపడుతున్న బర్మాసిగలోని తెల్ల గులాబీపువ్వు, మళ్ళిన వయస్సుతో మళ్ళలేక మధన పడుతూన్న మనస్సుని చెబుతూంటే, ఇటూ అటూ తృప్తిగా మసులుతూన్న ఓ ముప్పై ఏళ్ళ స్త్రీ; అలంకరణతో సహా అన్నివిధాలా

అమ్మగారిని అనుకరిస్తూ ఆ ఇల్లంతా తనదే అన్నట్లు వీరవిహారం చేస్తూన్న ఓ పాతికేళ్ళ పనిమనిషి.

ఆ పనిమనిషిని కేకేసి "ఆ అమ్మాయి ఇంట్లో లేదా?" అని అడుగుదాం అనిపించీకూడా మళ్ళీ ఎందుకో ఊరుకున్నాను.

ఆ రోజు పౌర్ణమి. తెల్లగా పిండి ఆరబోసినట్లున్న వెన్నెలని చూసేసరికి వెన్నెట్లో అలా వెళ్ళివద్దాం అనిపించింది. కాని, భోజనంచేసి తీరా స్వెట్టర్ వేసుకొని మఫ్లర్ మెడకి చుట్టుకుంటుంటే, ఆ చుట్టూ ఉన్న రక్కిసపొదలూ, తుమ్మచెట్లూ, ఆ పెద్ద మైదానం జ్ఞాపకంవచ్చి భయంతో గదిలోనే ఉండిపోయా. కాని, ఆ వెన్నెలని చూడాలనే కోరికని మాత్రం చంపుకోలేక కన్నానిసంత మేర ఖాళీగా ఉన్న ఆ విశాలమైన మైదానాన్నీ, ఆ మైదానానికి కాపలా కాస్తున్న ఆ పెద్ద జువ్విచెట్టునీ, బావిచుట్టూ వెన్నెట్లో మెరుస్తోన్న గచ్చుచప్టానీ చూస్తూ, భయాన్ని కల్గించే దృశ్యాలు కూడా ప్రకృతిలోని వెన్నెట్లో ఎంత అందంగా కనిపిస్తాయా అని ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నా.

ఇంతలో ఉన్నట్టుండి ఆ దిగుడు బావిలోంచి ఏదో ఆకారం పైకి లేస్తున్నట్లు కనిపించింది. ఒక్కమారు ఒళ్ళంతా ఝల్లుమని గుండె ఆగిపోయినట్లయింది. భయంతో ఒణికిపోయాను. నోరు తడి ఆరిపోయింది. వెంటనే రెండు చేతుల్తోటి కళ్ళు మూసేసుకున్నాను.

కాస్సేపటికి ఖాళీ స్థలం అవతలవారింటి దగ్గర ఏదో అలికిడి అయితే, కళ్ళమీంచి బెదురుబెదురుగా చేతులు తీసి అటు చూశాను.

ఆ అమ్మాయి!

తుమ్మచెట్టు నీడలో నిలబడి నాకేసే చూస్తోంది. హమ్మయ్య! నాకు ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయింది. ఆ నిశీధి సమయంలో ఇంకో మనిషి తోడుగా ఉంది అనే ఆలోచనే నాకు బలాన్నిచ్చింది. ధైర్యంగా ఈ మాటు ఆ దిగుడుబావి కేసి చూశాను ఇందాకా అనవసరంగా పడిన భయానికి నాలో నేనే నవ్వుకున్నాను. నా అనవసరపు భయం అర్థం అయి మౌనంగా నవ్విన నా నవ్వుకూడా వినిపించి నట్టుంది- ఆ అమ్మాయి కూడా నా నవ్వులో శ్రుతికలిపింది. ఆ నవ్వు నాకు ఎంత వింతగానో వినిపించింది ఆ అమ్మాయితో మాట్లాడాలనే కోరిక నాలో బలీయం అయింది. కిటికీలోంచి చెయ్యి ఊపి పిలిచాను. ఎంతసేపు పిలిచినా

నవ్వుతూ నిలబడిందే కాని రాలేదు. గదిలో లైటు వేద్దామని ఇటు తిరిగాను. అంతే - ఆ అమ్మాయి వెళ్ళిపోయింది. మరి కన్పించలేదు ఎంతసేపు చూసినా.

రోజు రోజుకీ మా స్నేహం బలీయం కాసాగింది. తెల్లవారితే నల్లపూస అయిపోయే ఆ అమ్మాయి, ఏ రాత్రిపూటో వాళ్ళ వాకిట్లో కనిపించడం - నేను ఇంత దూరంలో నా గదిలో కిటికీ దగ్గర నిలబడి చెయ్యి ఊపడం- ఆ అమ్మాయి నవ్వడం - ఆ అమ్మాయితోటి మాట్లాడడానికి అవకాశం ఎప్పుడు దొరుకుతుందా అని ఎదురు చూడసాగాను.

ఆ అవకాశం రానే వచ్చింది.

ఆ రోజు భోగిపండుగ భోగిపండుగ పేరంటాలకని మా ఇంటివారైన పిన్నిగారూ, ఖాళీస్థలం అవతల ఇంట్లో ఆ లావుపాటి ఆవిడా, వాళ్ళ ఇంటిపక్క ఆవిడా, ఒకళ్ళేవిటి- ఆ చుట్టుపక్కలవాళ్ళంతా ఇళ్ళకి తాళాలేసి వెళ్ళిపోయారు. ఆ చుట్టుపట్ల ఒక్క పిట్ట లేదు. నాకు పేరంటాలకి వెళ్ళడం అలవాటులేదు. పైగా నన్ను ఎవ్వరూ పిలవనూలేదు. ఏం తోచక రూమ్‌కి తాళం వేసి బయలు దేరాను.

సూర్యాస్తమయం అయింది. ఇంకా వెలుగు పూర్తిగా పోలేదు. చీకటి కొంచెం కొంచెం అలుముకుంటోంది. అలా ఖాళీ స్థలం వేపు వెళ్ళాను. ఆ అమ్మాయి దిగాలుగా, తాళంవేసి ఉన్న వాళ్ళ గుమ్మం దగ్గర నిలబడి ఉంది. పచ్చని బట్టలు, కాళ్ళకి పసుపూ, పారాణీ, ముఖాన్ని కళ్యాణంబొట్టూను. నేను నాలుగడుగులు అటువేసి "భోగిపళ్ల పేరంటానికి నువ్వు వెళ్ళ లేదా?" అని పలకరించాను. ఆ అమ్మాయి తల ఎత్తి నాకేసి చూసిలది. దిగాలుగా ఉన్న ముఖంలోకి బలవంతంగా నవ్వు తెచ్చుకుంది.

"నేనూ వెళ్ళలేదు.... ఏం తోచక ఇలా బయలుదేరాను" అన్నాను. 'అహ!' అన్నట్లు నవ్వింది.

"అలా ఎక్కడికేనా వెళదాం - వస్తావేమిటి?" అన్నా. ఆశ్చర్యంగా నాకేసి చూసింది.

నేను ఆమెకేసి చూశాను. తన అందమైన కళ్ళని అటూ ఇటూ తిప్పుతూ సరే అన్నట్టుగా తల ఊపింది.

"ఎక్కడికి వెళదాం? నాకి ఊరుకొత్త - నువ్వే చెప్పు" అన్నా.

కొంచెంసేపు ఆలోచించి, ఆ జువ్వి చెట్టు వేపు చూపించింది చేత్తో.

"అమ్మో! ఈ మసక చీకట్లో అక్కడికా?"

ఆ అమ్మాయి నవ్వింది. నాకది హేళనగా వినిపించింది; "సరే నడు" అన్నా మొండిగా ధైర్యం తెచ్చుకొని.

ముందు ఆ అమ్మాయి నడుస్తోంది. వెనకాల నేను దారిలో ఎవ్వరం మాట్లాడలేదు. నేల అంటకుండా గెంతుతూన్నట్లు నడుస్తూన్న ఆ అమ్మాయి - ఆ అమ్మాయి నడకని ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ నేను. జువ్విచెట్టు దగ్గర ఉన్న బావి దగ్గరకు వచ్చి ఆగింది- నేను చప్టాదగ్గిరే ఉన్న ఓ బండరాయి మీద కూచున్నా. ఆ అమ్మాయి నూతి అంచు మీద అనీ అననట్లు కూచుంది కాస్సేపు ఎవళ్ళం మాట్లాడలేదు.

కొంతసేపయ్యాక నేను అన్నాను- "నాకెందుకో నీ తోటి మాట్లాడాలని చాలా రోజులనుంచి ఉంది."

బరువైన తన కనురెప్పల్ని ఎత్తి నా కేసి ఓమారు చూసి గట్టిగా శ్వాస వదులుతూ నిర్లిప్తంగా నవ్వింది.

"నిన్ను చూస్తే ఏదో దిగులుగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తావు. ఎందుకలా ఉంటావు? ఏమి లోటని? మీ అమ్మకీ నాన్నకీ నువ్వు ఒక్కత్తెవే కూతురు కాబోలు. అవునా?" అన్నా. ఆ అమ్మాయి సమాధానం చెప్పలేదు.

"ఓ రోజున మీ నాన్ననీ అమ్మనీ చూశాను - నీలాగే మీ అమ్మగారు కూడా బాగుంటారు."

ఆ అమ్మాయి ఉలిక్కిపడి "అమ్మా?" అంది. నూతిలోంచి వచ్చినట్లుంది ఆ ప్రశ్న.

"ఆవిడ మీ అమ్మగారు కాదూ?....మరెవరు?.... నేను మీ అమ్మగారను కున్నాను" అన్నా.

"అందరూ అలాగే అనుకుంటారు. ఇంకోవిధంగా అనుకొనేలాగ ఆమె ఎప్పుడూ ప్రవర్తించదుగా?....ఆవిడ నా సవతితల్లి మా అమ్మ నా పదో ఏట పోయింది."

"అలాగా, పాపం! అయితే, ఈవిడ నిన్ను అసలు తల్లిలాగే చూస్తుందన్న మాట!"

"అంతకంటే ఎక్కువగానే చూసేది...."

"చూసేది అంటున్నావు. ఇప్పుడలా చూడడం లేదూ?"

"ఇప్పుడా? ...ఇప్పుడావిడ చూడడం ఎవరికి కావాలి?" అని పకపకా నవ్వింది ఆ అమ్మాయి.

"బాగా చూసేది అని ఓ పక్కనుంచి అంటూనే, ఇంకోపక్కనుంచి హేళనగా మాట్లాడుతున్నావు. నాకేం అర్థం కావడంలేదు" అన్నా.

"అవును. మీరు కొత్తగా వచ్చారుకదూ? ఈ సంగతులేం మీకు తెలియవు. చెప్తా వినండి" అంటూ నెమ్మదిగా ఏ లోకంలోంచో చెబుతున్నట్లు చెప్పడం ప్రారంభించింది, గాంభీర్యంతో కూడిన సౌమ్యమైన కంఠంతో:

"మా అమ్మ పోయేటప్పటికి పదేళ్ళదాన్ని. అమ్మలేని లోకం నాకు చీకటిగా మారిపోయింది. అమ్మ పడుకునే మంచం, వాడుకొనే సామానులూ పెంచుకొనే మొక్కలూ ఏం చూసినా నాకు బెంగతో ఏడుపు వచ్చేది. బావురుమని ఏడుద్దాం అంటే ఎవరో ఒకరు వచ్చి 'ఏడవకూడదు తప్పు' అని కేకలేసేవారు. మూలగదిలోకి పోయి ఒక్కత్తెనీ మూగగా ఎక్కెక్కి తలగడా తడిసిపోయేలాగా ఏడుస్తూ, 'అమ్మా! రావూ - నాకు కనిపించవూ - ఒక్కమాటు రా అమ్మా!' అంటూ గంటలకొలదీ తలబాదుకున్నా అమ్మ కనిపించేదికాదు. 'ఇంక అస్సలు అమ్మ కనిపించదు' అనే ఆలోచన వచ్చేసరికి కడుపులో పెద్ద బెంగ. ఇలా ఏ గదిలోనో ఒక్కత్తెనీ కూచుని ఏడ్చిఏడ్చి నిద్రపోతే, నాన్నగారు నన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చి నన్ను చూసి 'నా తల్లీ! ఇక్కడ పడుకున్నావా?' అంటూ బావురుమనేవారు. ఆయన బాధ చూడలేక నేనూ, నా ఆవేదన చూడలేక ఆయనా ఇద్దరం ఒకళ్ళనొకళ్ళం కౌగలించుకొని ఏడుస్తూంటే ఇది పనికాదని అత్తయ్య నన్ను వాళ్ళ ఊరు తీసుకుపోయింది. అక్కడ మావయ్య కబుర్లతోనూ అత్తయ్య ఆదరణతోనూ నాలుగైదు నెలలు గడిచేసరికి కొంచెం కోలుకొన్నాను నాన్న అప్పుడప్పుడు వచ్చి చూసేవారు." నేను ఆసక్తితో వింటూ ఉండడం చూసి కాస్సేపు ఆగి మళ్ళా మొదలెట్టింది: "కొన్నాళ్ళయ్యాక నాన్న నన్ను ఇక్కడికి తీసుకువచ్చారు అప్పటికే మా సవితి తల్లి ఇంట్లో ఉంది. ఆవిణ్ణి 'అమ్మ' అని

పిలవమన్నారు మా నాన్న. ఏవైనాసరే నేను అలా పిలవదలుచుకోలేదు. పైగా నాకు ఆవిణ్ణి చూస్తూంటే ఎందుకో చెప్పలేనంత కోపంగా వుండేది. ఆవిడ ఏం చెప్పినా చేసేదానిని కాదు. అసలు ఆవిడ పొడే కిట్టేదికాదు నాకు.

"నా ప్రవర్తన చూసి ఆవిడకూడా అలాగే వుండేది. అకారణంగా నన్ను సాధిస్తూ ఉండేది. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి తిడుతూ ఉండేది. ఏ కాస్త తేడా వచ్చినా మొట్టికాయలు మొట్టేది. నేనీ బాధ పడలేక నాన్నతో చెప్పేదాన్ని. దాంతో నాన్నకి ఆవిడకి పెద్ద జగడం అయేది. 'దాన్ని ఏవేనాచేస్తే మర్యాద దక్క'దని ఆవిడని కేకలేసేవారు. నన్ను దగ్గరగా తీసుకొని ఎంతో ప్రేమగా లాలించేవారు. మా నాన్నగారి కౌగిలిలో మా అమ్మపోయిన బాధనికూడా మరచి పోయేదాన్ని. 'మా నాన్న ఎంత మంచివారు!' అని ఆనందంతో కన్నీళ్ళు నింపు కొనేదాన్ని. ఓ రోజున నా మూలంగా మానాన్నకి ఆవిడకి పెద్ద తగాదా అయింది. చివరకి 'అది ముఖ్యమా నేను ముఖ్యమా?' అంది ఆవిడ 'అదే ముఖ్యం' అని నిస్సంకోచంగా చెప్పాడు మా నాన్న. 'అయితే నేను పోతున్నా' అంది ఆవిడ. 'పో' అన్నాడు.

"ఆవిడ పోలేదు. కాని మర్నాటినుంచీ నన్ను హింసించే పద్ధతి మాత్రం ఆవిడలోంచి పోయింది. నన్ను లాలనగా ప్రేమగా చూడడం మొదలుపెట్టింది. నేను అడిగినవీ అడగనివీ అన్నీ కొనిపెట్టేది స్వంతకూతురుకంటే ఎక్కువగా చూసుకోవడం మొదలుపెట్టేసరికి, మా అమ్మకూడా నన్నెప్పుడూ ఇలా చూడ లేదే అనిపించేది. 'మన అమ్మాయికి ఇది కొనాలి, అది కొనాలి; ఇలా చెయ్యాలి, అలా చెయ్యాలి' అంటూంటే మా నాన్నగారు మొదట్లో ఆశ్చర్యపోయారు. తరువాత చాలా సంతోషించారు. ఆవిణ్ణికూడా ఎప్పుడూ లేనంత బాగా చూడ్డం మొదలుపెట్టారు."

"బాగుంది" అన్నా. ఆ అమ్మాయి అదోలా నాకేసి చూసి మళ్ళీ ప్రారం భించింది:

"ఆవిడ నన్ను ప్రేమగా చూడ్డం ప్రారంభించాక మా నాన్నగారు నా సంగతి అంత పట్టించుకోవడం మానేశారు. ఆయన బాగా కొన్నాళ్ళకి నేనంటే నిర్లిప్తంగా ఉంటూ వచ్చారు. మా అమ్మకంటే కూడా ఆవిడ నన్ను బాగా

చూస్తోందనే నమ్మకానికి వచ్చేశాక ఇంక నా గొడవ ఆయన పట్టించుకోవడం మానేశారు.

"నా మీద రానురాను ఆవిడకి ప్రేమ ఎక్కువై పోవడంతో నాకు ఇబ్బందులూ, కష్టాలూ ఎక్కువ కాజొచ్చాయి. మా నాన్నగారి తాహతుకి మించి నాకు వస్తువుల్ని బట్టలనీ కొనిపించేది. నా దగ్గర డబ్బులేదని ఆయన అన్నా, నాకిప్పుడివి ఏవీ వద్దని నేను అన్నా వినిపించుకొనేది కాదు. పంతంబట్టి కొని పించేది. మా నాన్నగారికి విపరీతమైన కోపం వచ్చేది. కాని అది ఎవరిమీదో మొదట్లో అర్థం అయేది కాదు. తర్వాత తర్వాత తెలిసింది - నామీదే అని. నేను ఎంత నచ్చచెప్పినా ఆయన నమ్మేవారు కాదు. నేనే పేచీ పెట్టి ఇవన్నీ కొని పించుకుంటున్నానని ఆయన నమ్మకం. పరిమితమయిన ఆయన ఆదాయం ఇలా అనవసరంగా ఖర్చు కావడంతో మా నిత్యజీవితం రాను రాను దుర్భరం కాసాగింది. ఫలితంగా ఎప్పుడూ తిట్టని తిట్లు నన్ను మా నాన్నగారు తిడు తూండేవారు. 'శనిగ్రహం' అనీ, 'నన్ను కొరుక్కు తినడానికే దాపురించిం' దనీ, 'నా మెడకి గుదిబండ' అనీను. నేను మౌనంగా ఏడిచేదాన్ని. నా కివన్నీ వద్దంటే వినేవారూ కాదు - నమ్మేవారూ కాదు ''నా మీద నీ భయంకరమైన ప్రేమ ఆపుచెయ్యి'' అని మా సవతితల్లి కాళ్లు పట్టుకొని ఎన్నిమార్లో బతిమా లాను. ఊహుఁ!....పగపట్టిన తాచులాగ ఆవిడ తన పద్ధతి అలా కొనసాగిస్తూనే ఉంది.''

కొంచెంసేపు మౌనంగా ఉండిపోయి తిరిగి ఆరంభించింది: "ఇలా ఉండగా నాకు పదహారేళ్ళు వచ్చాయి. ఏదో మామూలు సంబంధం చూడడానికి వీలులేదు అంది. మంచి సంబంధం చెయ్యకపోతే అనక సవతితల్లిని నన్ను అంటారు అంది. వాదించింది. అల్లరిచేసింది - ఏడిచింది - మొత్తుకుంది. మొత్తా నికి నెల పట్టిన రోజున ఎంతో అయిష్టంతో మా నాన్న ఓ డాక్టర్ చదువుతున్న కుర్రాడికి నన్ను చూపించి పదివేలు కట్నానికి ఒప్పించారు. అంత పెద్ద సంబంధం వద్దన్నాను. నేను చేసుకోను అన్నాను. కాని, మా నాన్న నన్ను అర్థంచేసుకోకుండా 'ఇవాళ ఇలాగే అంటావు. రేపొద్దున్న మా సవతి తల్లీ, మా నాన్నా ఈ దిక్కుమాలిన సంబంధం చేశారని ఊరూ వాడా చాటుతావు. ఎందుకులే తల్లీ! అనక మేం ముష్టి ఎత్తుకుంటే ఎత్తుకున్నాం. ప్రస్తుతానికి ఈ

ఇల్లు అమ్మేసి పదివేలూ కట్నం ఇచ్చి ఈ సంబంధం చేసెయ్యనీ" అన్నారు. 'ఇల్లు అమ్మేస్తారా నా కోసం?'

"మా నాన్న అన్న మాటలకి నేను వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాను. కాళ్ళు పట్టుకున్నాను - బతిమాలాను - ఉపవాసాలున్నాను. నేనీ సంబంధం చేసుకోనని బెదిరించాను. 'మిమ్మల్ని బాధించి పెద్ద సంబంధం చేయమనేటంత స్వార్థపరురాలిని కాదు' అన్నాను - నాకు అంత మూర్ఖంలేదన్నాను. నా మాట నమ్మండి అన్నాను - మీరు నాకోసం సర్వనాశనం కావద్దు అన్నాను.

"మా సవితితల్లి కాని, నాన్నకాని నా మాట వినలేదు. పెళ్ళి పనులు జోరుగా సాగించేస్తున్నారు. ఇల్లు కూడా బేరం పెట్టి బజానా తీసుకున్నారు. ఏడుస్తూన్న నన్ను బలవంతంగా పెళ్ళికూతుర్ని చేశారు. భోగినాడు రాత్రి ముహూర్తం కూడా నిర్ణయించారు ఇంకి పెళ్ళి తప్పదు. ఈ పెళ్ళి నేను చేసుకుంటే మా నాన్నకి జీవించడానికి ఇంకేం మిగలదు. నా ధర్మమా అని ముష్టి ఎత్తుకోవాలి. భోగినాడు రాత్రే నా పెళ్ళి'' అంటూ ఎక్కి ఎక్కి ఏడ్వసాగింది బావి గట్టుమీద కూర్చుని ఆ అమ్మాయి.

నేను ఆశ్చర్యపోతూ ''ఈ రాత్రి నీ పెళ్లా? అందుకేనా ఈ కళ్యాణం బొట్టూ అవీను? పెళ్ళి హడావుడే లేదే, మీ ఇంటిదగ్గర? నిజంగా నే! ఇవాళే నీ పెళ్ళి? నీ పెళ్ళి ఇవాళే!" అని నేనోమూల అంటూంటే. ఉరుమురిమినట్లు ఒక్క పెద్ద నవ్వు నవ్వి ''నా పెళ్ళి - అహ్హహ్హ - నా పెళ్ళి" అంటూ ఆ అమ్మాయి బావిలో ఉరికేసింది దభీమని. నిశ్చేష్టురాలనయిపోయి భయంతో నేను కెవ్వుమని ఒక్క కేక వేశాను. ''అయ్యో - అమ్మాయి పడిపోయింది ... అమ్మాయి పడిపోయింది'' అని అరిచాను గట్టిగా. నా అరుపులు విని దూరం నుంచి ఆ మసకచీకట్లో అయిదుగురు పరిగెట్టుకొని వచ్చారు నేను వాళ్ళతో కంగారుగా "ఇప్పుడే పడిపోయింది. అదే - ఆ పెళ్ళికూతురు. ఆ తుమ్మచెట్టు దగ్గర ఇంటివారి అమ్మాయి'' అంటూ బావిచుట్టూ అలంగం తిరుగుతూంటే, వచ్చినవాళ్ళంతా నిర్లిప్తంగా "సరి - అదా? అది ఇప్పుడు పడిపోవడమేమిటి? నిరుడు భోగినాడే ఈ బావిలో పడి చచ్చింది - ముదనష్టపుపిల్ల - నిక్షేపంలాంటి పెళ్ళిచేసుకోలేక తెగులు'' అన్నారు. నేను తెల్లబోయి "కాదు - ఇప్పుడు నా ఎదురుగుండా...." అనబోతే, ''చాల్లెండి. అది చచ్చి ఇవాళ్టికి ఏడాదయింది. మీరెవర్ని

చూశారో" అన్నారు. "అయితే ఇప్పటిదాకా నేను మాట్లాడిన అమ్మాయి.... అమ్మ బాబోమ్!'' అంటూ వెనక్కి విరుచుకు పడిపోయాను.

నాకు స్పృహవచ్చి కళ్ళు తెరచేటప్పటికి నా చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు తలకొక విధంగానూ అంటున్నారు.

"తను చచ్చింది చాలక తక్కినవాళ్ళందరికీ కనిపించి వాళ్ళనికూడా చంపుకుతినడం ఎందుకు?''

''ఎందుకేమిటి? బతికున్నప్పుడు ఆ సవితి తల్లినీ తండ్రినీ కాల్చుకు తినలేదూ?"

''బాగా చెప్పావు. బతికీ సాధించింది - చచ్చీ సాధించింది, దేవుడులాంటి ఆ తండ్రినీ, తల్లికంటే శతవిధాల ప్రేమగా చూసుకునే ఆ ఇల్లాలినీను.''

''పాపం - లోపల్లోపల ఎంత కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తున్నారో వాళ్ళిద్దరూ." ఇలా అనుకుంటున్నారు—

నేను గుడ్లప్పగించి చూస్తూ వింటూ, ఆలోచనల్లో మునిగిపోయి ఆ మట్టున ఉండిపోయాను. *

(ఆంధ్రపత్రిక వీక్లీ - '68 దీపావళి)